Retouradres: Postbus 94652, 1090 GR Amsterdam

Gemeente Amsterdam
Commissie Persoonsgegevens

Aan: Directeur basisinformatie
C.c: Stedelijk directeur cluster Dienstverlening& Informatie
C.c: IV- manager cluster Dienstverlening& Informatie
C.c: CIO AI
C.c: Adviseur Basisinformatie), data- analist cluster sociaal, privacy officer cluster interne dienstverlening& Stadsdelen, stadsbeheer, adviseur zorg& participatie en privacy officer cluster sociaal

Datum	24 juli 2019
Behandeld door	T. 5.1, 2, e
E-mail	5.1, 2, e @amsterdam.nl
Onderwerp	Pilot VIA Somaliërs (directie Basisinformatie, WPI)

Geachte mevrouw XXX,

Op de vergadering van de Commissie Persoonsgegevens Amsterdam (CPA) van 19 juli 2019 waren namens u aanwezig: mevrouw XXX (adviseur Basisinformatie), de heer XXX (data- analist cluster sociaal), de heer XXX (privacy officer cluster interne dienstverlening& Stadsdelen, stadsbeheer), de heer XXX (WPI), mevrouw XXX (adviseur zorg& participatie) en mevrouw XXX (privacy officer cluster sociaal).

Bij het agendapunt "Pilot VIA Somaliërs" is het volgende besproken.

Het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid wil binnen het programma 'Verdere Integratie op de Arbeidsmarkt (VIA)' onderzoeken of een specifieke inzet voor langdurige werkzoekenden met een niet- westerse migratieachtergrond bijdraagt aan het verbeteren van hun arbeidsmarktpositie. Dit wil men onderzoeken door bij meerdere gemeenten verschillende projecten te starten waarin deze groep een intensievere en integrale begeleiding krijgen, zodat deze groep succesvolle stappen kan zetten in de arbeidsmarkt.

In dit kader wil de gemeente Amsterdam een pilot uitvoeren onder langdurig werkzoekende Amsterdammers van Somalische afkomst. Uit onderzoek van het Sociaal Cultureel Planbureau blijkt dat Somaliërs een grote sociaal- emotionele afstand voelen tot de Nederlandse samenleving. Hun opleidingsniveau is gemiddeld laag en ze beheersen de Nederlandse taal veelal gering. Hierdoor heeft de groep te maken met specifieke belemmeringen bij hun activering op het gebied van werk, welzijn, scholing, gezondheid en onderwijs. Het doel van de Amsterdamse pilot is om te toetsen of de inzet van de Amsterdamse aanpak de participatie onder de groep langdurig werkzoekenden van Somalische afkomst kan verbeteren. De gemeente Amsterdam verstaat onder verbetering onder deze pilot onder andere:

- Het terugdringen van problematiek op het gebied van zorg;
- Stimuleren van zelfredzaamheid en beheersing van de Nederlandse taal;
- Toenemende participatie in de Amsterdamse samenleving;

- Verschuiving van treden op de Participatieladder;
- Doorgeleiding naar opleiding of scholing; en
- Uitstroom naar (parttime) werk.

In het Amsterdamse pilot zijn de volgende stappen te onderscheiden:

- **Verkenning**: de gemeente houdt interviews voor het creëren van een goed klantbeeld. De resultaten geven een indicatie over de bestaande knelpunten en problemen en bepalen de verdere inrichting van de pilot.
- **Selectie kandidaten**: de doelgroep wordt ingedeeld in een experimentele- en een controlegroep. Binnen de experimentele groep vindt een selectie plaats op basis van tredes, leeftijd en beschikbaarheid voor de arbeidsmarkt.
- **Plan van aanpak**: voor ieder persoon in de groep wordt met de klantmanager en in overleg met andere teamleden, zoals een jobhunter en inkomensconsulenten een plan van aanpak opgesteld.

Advies

De CPA dankt de aanwezigen voor een heldere toelichting. Er zijn geen overwegende bezwaren voor de pilot VIA Somaliërs. De CPA heeft wel een aantal aanbevelingen. De CPA acht het noodzakelijk dat het maken van onderscheid op grond van herkomst juridisch nader wordt onderbouwd. Als beoogd wordt op deze wijze de Somaliërs positief te discrimineren als bedoeld in artikel 2, lid 3 van de Algemene wet gelijke behandeling, dan dient dit nader te worden onderbouwd. De CPA wijst hierbij op de afwijzing van het voorkeursbeleid in de deelgemeente Charlois vanwege het ontbreken van een voldoende wettelijke grondslag.[1]
Voorts adviseert de CPA om duidelijk te vermelden waarom er in beginsel gekozen is om te werken met Somaliërs en niet met andere werkzoekenden met een niet- westerse migratieachtergrond. Ook adviseert de CPA om duidelijk te vermelden dat de gemeente de intentie heeft om de resultaten van de pilot VIA Somaliërs overdraagbaar te maken naar andere groepen met een niet- westerse migratieachtergrond.

Kortheidshalve verwijs ik verder naar de notulen van de vergadering over het betreffende agendapunt.

Ik vertrouw er op u aldus voldoende geïnformeerd te hebben.

Hoogachtend,

De heer mr. dr. U. van de Pol
Voorzitter Commissie Persoonsgegevens Amsterdam

[1] https://autoriteitpersoonsgegevens.nl/nl/nieuws/wijze-waarop-charlois-etniciteit-registreert-strijdig-met-wet

Commissie Persoonsgegevens Amsterdam
Uittreksel van het verslag van de openbare vergadering op donderdag 11 juli 2019

1. Pilot VIA Somaliers (directie Basisinformatie, WPI)
Er wordt een presentatie over de pilot gegeven, waarvan de hand-out beschikbaar is. Het programma Verder Integratie op de Arbeidsmarkt (VIA) van het ministerie SZW beoogt de positie op de arbeidsmarkt van Nederlanders met een migratieachtergrond te verbeteren. Uit diverse onderzoeken is gebleken dat Somaliërs slecht scoren op het gebied van integratie, ook al zijn ze vaak al tientallen jaren in Nederland. Daarom wordt in drie gemeenten – Amsterdam, Delft en Tilburg - nu een intensieve pilot uitgevoerd om te achterhalen welke gemeentelijke interventies effectief zijn. Alle drie de gemeenten hebben hun eigen interventies. Amsterdam is voor deze pilot geselecteerd vanwege de succesvolle Amsterdamse aanpak van statushouders. Het gaat nu om Somaliërs, maar de bedoeling is effectieve interventies overdraagbaar te maken voor andere langdurig werkzoekenden met een niet-westerse achtergrond.

De CPA adviseert in alle documenten nadrukkelijk toe te lichten waarom de keuze nu gemaakt is voor Somaliërs en dat het de bedoeling is om de resultaten van de pilot overdraagbaar te maken naar andere groepen.

De Amsterdamse aanpak behelst een intensieve begeleiding door een klantmanager die een lagere caseload krijgt dan gebruikelijk en bovendien cultureel-sensitief weet te handelen. De beschikbaarheid van een Somalische klantmanager vond het ministerie buitengewoon interessant. Er is een multidisciplinair projectteam, met onder meer een jobhunter, zodat men snel kan schakelen naar andere gemeentelijke afdelingen en naar leer-werk-trajecten. Het gaat om een brede integrale aanpak op alle leefdomeinen.
Om het project goed uit te voeren is het nodig een koppeling te maken met gegevens uit de BRP. Volgens OIS zijn er in Amsterdam 439 tot Nederlander genaturaliseerde Somaliërs met een uitkering. Uit deze groep wordt at random een steekproef geselecteerd voor deze pilot. Naar verwachting zullen er ook veel naar Engeland verhuisden vanwege de Brexit gedemotiveerd terugkeren naar Nederland, maar die groep wordt in deze pilot niet meegenomen.
De pilot heeft een doorlooptijd van 1,5 jaar. Er is een strak evaluatiekader waarin de kosteneffectiviteit, de overdraagbaarheid en de opschaalbaarheid van de aanpak getoetst worden. De evaluatie wordt uitgevoerd door het bureau LPBL dat veel ervaring heeft met het uitvoeren van MKBA's (maatschappelijke kosten-baten analyse) in het sociaal domein.

De CPA is benieuwd of er sancties gehanteerd worden als een geselecteerde niet wil meewerken aan de pilot. In het kader van de Participatiewet zou men deelname immers verplicht kunnen stellen. Verder is de CPA benieuwd wat er gaat gebeuren met die verwachte toestroom van Nederlandse Somaliërs uit Engeland.

Volgens het projectteam is de extra begeleiding voor de deelnemers aantrekkelijk om hun kansen te vergroten. Als men afziet van deelname, volgen er geen repercussies. Maar het is wel zo dat er een cohortgewijze aanpak van alle 40.000 bijstandsgerechtigden in gang is

gezet waarbij op termijn iedereen op gesprek wordt uitgenodigd om de kansen voor de arbeidsmarkt beter in beeld te krijgen en te benutten. Begeleiding wordt nu ook al geboden, maar in deze pilot gebeurt dat intensiever. Als men daar geen gebruik van wenst te maken, blijft men in het reguliere traject. De groep die vanuit Engeland komt zal worden behandeld als elke nieuwe immigrant.

De CPA is benieuwd naar de wettelijke grondslag en wijst op de afwijzing van het voorkeursbeleid in Charlois vanwege het ontbreken van voldoende wettelijke grondslag. De CPA adviseert bij voorbaat al de argumenten op tafel te leggen om te voorkomen dat men in een later stadium op de vingers getikt wordt.

Het projectteam brengt naar voren dat de Participatiewet de gemeente toestaat gegevens te gebruiken. Voor de gemeente geldt verder het algemeen belang van het begeleiden van mensen naar werk en dat kan hier worden gecombineerd met de uitvoeringswet voor het voorkeursbeleid om achterstanden op de arbeidsmarkt terug te dringen.

De CPA adviseert zaken toch specifieker te beschrijven en beter te benoemen waarom gekozen is voor deze groep en hoe deze pilot past binnen vastgesteld beleid. Ook verdient het aanbeveling goed te beschrijven welke voordelen er voor de deelnemers verbonden zijn aan deelname. Met een goede onderbouwing op die punten ziet de CPA geen overwegende bezwaren voor deze pilot. Een schriftelijk advies zal nog volgen.
De voorzitter bedankt het projectteam voor de toelichting en wenst ze veel succes.